

Olsztyn, 18 września 2018 r.

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI
Artur Chojecki

BW-I.1611.1.2018

**Szanowny Pan
Szczepan Worobiej
Komendant Wojewódzki
Państwowej Straży Rybackiej
w Olsztynie**

SPRAWOZDANIE

**z kontroli doraźnej przeprowadzonej w Państwowej Straży Rybackiej w Olsztynie
w związku z pismem Dyrektora Departamentu Rybołówstwa
Ministerstwa Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej
znak: DR.RS.652.14.2.2017/18.MB z 17 stycznia 2018 r.**

Kontrolę przeprowadzono w Państwowej Straży Rybackiej w Olsztynie, Al. Marszałka J. Piłsudskiego 7/9, 10-575 Olsztyn, REGON: 510927720, NIP: 7393083155

W okresie objętym kontrolą oraz w okresie prowadzenia kontroli stanowiska pełnili:

- 1. Pan Szczepan Worobiej** – Komendant Wojewódzki Państwowej Straży Rybackiej, zatrudniony na tym stanowisku od 1 września 2016 r. (kierownik jednostki kontrolowanej);
- 2. Pan Marek Olszewski** – Zastępca Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Rybackiej, zatrudniony od 1 kwietnia 2002 r., na stanowisku zastępcy komendanta od 1 stycznia 2003 r.

Kontrolę przeprowadzono w dniach 5-9 marca 2018 roku, co zostało odnotowane w książce kontroli jednostki pod poz. 11/2018.

Kontrolę przeprowadził zespół pracowników Biura Wojewody, Wydziału Finansów i Kontroli oraz Wydziału Organizacji i Kadr Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego

w Olsztynie, powołany Zarządzeniem Wojewody Warmińsko-Mazurskiego Nr 51 z dnia 16 lutego 2018 r. w sprawie powołania Zespołu kontrolnego do przeprowadzenia kontroli w Państwowej Straży Rybackiej w Olsztynie, w składzie:

- Pani **Edyta Gadońska** – kierownik oddziału komunikacji, spraw organizacyjnych i analiz Biura Wojewody – przewodniczący zespołu kontrolnego, upoważnienie Wojewody Warmińsko – Mazurskiego Nr FK-VI.0030.156.2018 z dnia 5 marca 2018 r.,
- Pani **Magdalena Kuriata** – inspektor wojewódzki w oddziale komunikacji, spraw organizacyjnych i analiz Biura Wojewody, członek zespołu kontrolnego, upoważnienie Wojewody Warmińsko – Mazurskiego Nr FK-VI.0030.157.2018 z dnia 5 marca 2018 r.,
- Pan **Paweł Gulbinowicz** – inspektor wojewódzki w oddziale prowadzenia i koordynacji kontroli Wydziału Finansów i Kontroli – członek zespołu kontrolnego, upoważnienie Wojewody Warmińsko – Mazurskiego Nr FK-VI.0030.159.2018 z dnia 5 marca 2018 r.,
- Pan **Grzegorz Florczak** – inspektor wojewódzki w oddziale organizacji i administracji Wydziału Organizacji i Kadr – członek zespołu kontrolnego, upoważnienie Wojewody Warmińsko – Mazurskiego Nr FK-VI.0030.158.2018 z dnia 5 marca 2018 r.,

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 2, w związku z art. 51 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092) oraz art. 22 ust. 3 ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybnictwie śródlądowym (Dz. U. z 2015 r. poz. 652 ze zm.) zwanej dalej: „*u.r.ś.*”

Przedmiotem kontroli była ocena prawidłowości wykonywania wybranych zadań z zakresu nadzoru specjalistycznego nad Społeczną Strażą Rybacką wskazanych w piśmie Dyrektora Departamentu Rybołówstwa Ministerstwa Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej znak: DR.RS.652.14.2.2017/18.MB z 17 stycznia 2018 r.

Bieżącej kontroli dokonano w oparciu o materiały źródłowe, tj.: protokoły kontroli działalności Społecznej Straży Rybackiej w Iławie z lat 2016 i 2017, plany współpracy Państwowej Straży Rybackiej w Olsztynie ze Społeczną Strażą Rybacką Okręgu Polskiego Związku Wędkarskiego w Olsztynie oraz Okręgu Polskiego Związku Wędkarskiego w Elblągu w Powiecie Iławskim na 2016, 2017 i 2018 r. oraz wyjaśnienia Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Rybackiej w Olsztynie wraz załącznikami.

W toku kontroli wyjaśnień oraz informacji udzielał Komendant Wojewódzki Państwowej Straży Rybackiej w Olsztynie Pan Szczepan Worobiej.

Realizację wybranych zadań w zakresie nadzoru specjalistycznego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Rybackiej w Olsztynie nad Społeczną Strażą Rybacką ocenia się **pozytywnie z uchybieniami**.

Powyższa ocena wynika z następujących ustaleń i ocen dokonanych w poszczególnych obszarach (zagadnieniach) objętych kontrolą.

I. Tezy kontroli:

1. Państwowa Straż Rybacka w Olsztynie w protokołach z kontroli z lat 2016 i 2017 posługuje się niewłaściwą nazwą Społecznej Straży Rybackiej działającej na terenie Powiatu Iławskiego.
2. W protokołach kontroli Społecznej Straży Rybackiej w Iławie z lat 2016 i 2017 Państwowa Straż Rybacka w Olsztynie wydała niezasadne wnioski i zalecenia pokontrolne dotyczące ograniczenia terenu działania SSR oraz możliwości samodzielnego działania na wodach innych uprawnionych do rybactwa niż organ założycielski tej straży.
3. W protokole kontroli Społecznej Straży Rybackiej działającej na terenie Powiatu Iławskiego z 12 grudnia 2017 r. oraz odpowiedzi na zastrzeżenia do protokołu z 29 grudnia 2017 r. wydano niezgodne z obowiązującymi przepisami prawa zalecenie dotyczące przekazywania zabezpieczonych podczas kontroli ryb (bez względu na to, czy są żywe czy nie) za pokwitowaniem uprawnionemu do rybactwa.
4. W protokole kontroli z 2017 r. oraz planie współpracy z PSR na 2018 r. Państwowa Straż Rybacka w Olsztynie zażądała przedstawiania przez SSR danych wykraczających poza zakres wskazany w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 stycznia 2002 r. w *sprawie zakresu i warunków współpracy Państwowej Straży Rybackiej ze Społeczną Strażą Rybacką* (Dz. U. z 2002 r., Nr 5, poz. 55) – w tym w szczególności danych osobowych strażników SSR, którzy będą uczestniczyć w patrolu.
5. Zatrudnienie w tzw. posterunkach niepełnoetatowych strażników Państwowej Straży Rybackiej, którzy zatrudnieni są jednocześnie przez użytkowników rybackich pozostaje w sprzeczności z obowiązkami urzędników państwowych wynikającymi z art. 17 ust. 2 pkt 4 oraz art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 16 września 1982 r. o *pracownikach urzędów państwowych* (Dz. U. z 2017 r. poz. 2142 ze zm.), w związku z art. 22 ust. 4 *u.r.ś*.
6. Błędna interpretacja przepisów dotyczących szlaku żeglownego prezentowana przez Komendanta Wojewódzkiego PSR w Olsztynie, spowodowała, iż negowano potrzebę uzyskiwania przez uprawnionego do rybactwa w jeziorze Jeziorak zezwolenia na wystawianie przez niego sieciowych narzędzi połowowych oraz odpowiednie oznakowanie tych sieci.

[akta kontroli s.1-17]

Ad. 1

Ustalenia kontroli:

W protokołach z kontroli przeprowadzonych przez Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Rybackiej w Olsztynie Pana Szczepana Worobieja w dniach 12 grudnia 2016 r. i 12 grudnia 2017 r. posłużono się nazwą Społeczna Straż Rybacka Okręgu Polskiego Związku Wędkarskiego w Olsztynie oraz Okręgu Polskiego Związku Wędkarskiego w Elblągu w Powiecie Iławskim. Ww. jednostka działa na powierzchniowych wodach śródlądowych położonych na terenie Powiatu Iławskiego – obszar jej działania określa obowiązujący regulamin przyjęty uchwałą Nr XIV/110/99 Rady Powiatu w Iławie z dnia 25 listopada 1999 r. w sprawie wyrażenia zgody na utworzenie *Społecznej Straży Rybackiej przez zainteresowane organizacje społeczne lub uprawnionych do rybactwa* (w tym wypadku Okręgi PZW w Olsztynie i Elblągu). Regulamin ten nie wskazuje dokładnej nazwy Społecznej Straży Rybackiej.

Zasady tworzenia społecznych straży rybackich reguluje art. 24 ust. 1 *u.r.ś.* Zgodnie z jego treścią, rada powiatu, na wniosek starosty, może utworzyć Społeczną Straż Rybacką albo wyrazić zgodę na utworzenie Społecznej Straży Rybackiej przez zainteresowane organizacje społeczne lub uprawnionych do rybactwa. W przedmiotowej kwestii z zapytaniem do Ministerstwa Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej zwrócił się Pan Jacek Czychewicz - Komendant Społecznej Straży Rybackiej w Iławie. W odpowiedzi udzielonej pismem z 31 marca 2017 r. Dyrektor Departamentu Rybołówstwa wskazał, że: *„używana w ustawie o rybactwie śródlądowym nazwa, to: „Społeczna Straż Rybacka”. Z uwagi na teren działania SSR (powiat) w wielu powiatach jej nazwa została rozszerzona o wskazanie nazwy powiatu, na terenie którego została utworzona, co należy uznać za zasadne.”*

W przedmiotowej kwestii Komendant Wojewódzki Państwowej Straży Rybackiej w Olsztynie wyjaśnił, że zachodzi potrzeba odróżnienia, poprzez nazwę, SSR utworzonych na wniosek starosty, od tych utworzonych poprzez wyrażenie przez radę powiatu zgody na ich utworzenie przez uprawnionych do rybactwa, będących w takim wypadku organem założycielskim SSR. Ponadto, wskazał, że na terenie województwa warmińsko-mazurskiego działa tylko jedna SSR, dla której organem założycielskim jest powiat. W dniu 3 grudnia 2016 r. Zarządy Okręgów PZW w Olsztynie i Elblągu wystąpiły do Rady Powiatu Iławskiego o zmianę regulaminu SSR, uwzględniając w treści nowego regulaminu m.in.

nazwę SSR Okręgu PZW w Olsztynie i Okręgu PZW w Elblągu w Powiecie Iławskim. W uzasadnieniu wniosku o zmianę Regulaminu podano: „Treść obecnie obowiązującego regulaminu, w naszej ocenie, w szczególności jest niezgodna z przepisami kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia, kodeksu postępowania karnego oraz może naruszać przepisy ustawy o ochronie danych osobowych. Ponadto (zmiana regulaminu) ureguluje nieścisłości i kontrowersje, które narosły wokół tej formacji.”. Rada nie podjęła do tej pory uchwały zmieniającej regulamin. Kontrolowany wyjaśnił, że zarówno w ocenie Ministerstwa jak i w ocenie PSR w Olsztynie, w przypadku gdy na terenie powiatu działa więcej niż jeden uprawniony do rybactwa (w powiecie iławskim działa 4 uprawnionych do rybactwa), zasadnym byłoby utworzenie powiatowej SSR (utworzonej przez radę powiatu, dla której powiat byłby organem założycielskim) oraz, że pomimo wielokrotnego przedstawiania takiej propozycji, Starosta Iławski nie podjął dotychczas działań w tym kierunku. W akcie powołania Komendanta Społecznej Straży Rybackiej z dnia 1 lipca 2014 r., Starosta Iławski powołał Pana Jacka Czychewicza na Komendanta Społecznej Straży Rybackiej Powiatu Iławskiego, co zgodnie z wyjaśnieniami kontrolowanego, jest niezgodne z obowiązującym stanem prawnym wyrażonym we wspomnianej na wstępie uchwale. Natomiast kontrolowany przedstawił według niego prawidłowy akt powołania Komendanta Społecznej Straży Rybackiej działającej na terenie powiatu iławskiego z dnia 4 stycznia 2000 r. o następującej treści: „Na podstawie rozdziału II pkt 1) ppkt 1 Regulaminu Społecznej Straży Rybackiej wprowadzonego Uchwałą Nr XIV/110/99 Rady Powiatu w Iławie z dnia 25 listopada 1999 r. na wniosek Okręgów Polskiego Związku Wędkarskiego w Olsztynie i Elblągu powołuję z dniem 4 stycznia 2000 r. Pana Zbigniewa Kopczyńskiego **na Komendanta Społecznej Straży Rybackiej działającej na terenie powiatu iławskiego**”. Ponadto jako przykład poprawnego pod kątem prawnym regulaminu SSR, kontrolowany przedłożył kontrolującemu regulamin SSR Okręgu PZW w Toruniu w Powiecie Nowomiejskim. W treści ww. regulaminu rada powiatu wskazała wprost nazwę straży oraz określiła teren jej działania jako wody powierzchniowe powiatu, na których uprawnionym do rybactwa jest Okręg PZW w Toruniu. W przypadku iławskiej SSR, w uchwale wskazano jako teren działania wody śródlądowe całego powiatu, przy jednoczesnym utworzeniu straży przez konkretnych uprawnionych do rybactwa (2 z 4 działających na terenie powiatu).

[akta kontroli s.22-25,84-96,170-226,229-230]

Uwagi i wnioski wynikające z ustaleń kontroli:

Art. 24 ust.1 *u.r.ś.*, będący delegacją prawną dla rady powiatu do podjęcia uchwały o utworzeniu Społecznej Straży Rybackiej lub też do wyrażenia zgody na jej utworzenie przez zainteresowane organizacje społeczne lub przez podmioty uprawnione do rybactwa, nie rozstrzyga o nazwie straży, albo inaczej, w czym imieniu działa straż. W tym miejscu przede wszystkim wskazać należy, że SSR utworzona przez uprawnionego do rybactwa na podstawie zgody Rady Powiatu wyrażonej uchwałą Nr XIV/110/99 Rady Powiatu w Iławie z dnia 25 listopada 1999 r. nie jest jednostką organizacyjną powiatu.

Podmioty takie jak społeczne straże rybackie są specyficznym zrzeszeniem osób określanym w doktrynie prawa administracyjnego jako tzw. organy społeczne. Z całą stanowczością podkreślić należy, iż bez względu na to czy SSR powołuje Rada Powiatu, na wniosek starosty czy też Rada Powiatu wyraża jedynie zgodę na utworzenie SSR przez zainteresowane organizacje społeczne lub uprawnionych do rybactwa, to nie jest ona jednostką organizacyjną powiatu, bowiem nie należy do administracji publicznej (państwowej ani samorządowej). Jest strukturą organizacyjną (organem społecznym) działającą w powiecie, określaną też jako powiatowa inicjatywa społeczna, której zadaniem jest współdziałanie z Państwową Strażą Rybacką w zakresie kontroli przestrzegania przepisów o rybactwie śródlądowym (zob. odpowiedź sekretarza stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi na interpelację nr 8566 w sprawie gospodarki dotyczącej wód śródlądowych). Wskazać też należy, iż zarówno w ustawie o rybactwie śródlądowym jak i aktach wykonawczych jako podstawowy cel działania SSR wyartykułowane zostało współdziałanie z Państwową Strażą Rybacką - art. 24 ust. 2 *u.r.ś.* „Zadaniem Społecznej Straży Rybackiej jest współdziałanie z Państwową Strażą Rybacką w zakresie kontroli przestrzegania ustawy oraz przepisów wydanych na jej podstawie”. Powyższe potwierdzają też przedstawiciele doktryny: „*Społeczna Straż Rybacka jest podmiotem wspomagającym działania PSR. Zadaniem SSR jest współdziałanie z PSR w zakresie kontroli przestrzegania ustawy o rybactwie śródlądowym oraz przepisów wydanych na jej podstawie. Merytoryczny nadzór nad SSR sprawnie wojewoda poprzez komendanta wojewódzkiego PSR*”. (Ustawa o rybactwie śródlądowym. Komentarz, P. Drembkowski, r. 2018 wyd. 1). Precyzyjnie co do celu działania oraz powodu dla którego SSR jest nadzorowana przez Państwową Straż Rybacką wypowiedział się w 2012 r. Kazimierz Plocke, sekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi - działający z upoważnienia ministra, który w odpowiedzi na interpelację nr

6384 stwierdził, że: „zakres uprawnień nadanych Społecznej Straży Rybackiej wynika ze społecznego charakteru tej straży oraz z celu, dla którego ją powołano. Podstawowym zadaniem SSR, zgodnie z art. 24 ust. 2 ustawy o rybactwie śródlądowym jest współdziałanie z Państwową Strażą Rybacką w zakresie kontroli przestrzegania ustawy oraz przepisów wydanych na jej podstawie. Działalność straży rybackich jest ważnym elementem systemu ochrony zasobów ryb. Zasadniczą sprawą jest także, aby czynności kontrolne realizowane przez strażników działających społecznie w ramach SSR wykonywane były właściwie i nie powodowały zadrażnień czy napięć społecznych. Dlatego też działania SSR przeprowadzane są w warunkach ścisłej współpracy z Państwową Strażą Rybacką.”. Jedynymi momentami w jakich ustawodawca przewidział jakąkolwiek kompetencje organów szczebla powiatowego w zakresie SSR jest wynikające z art. 24 *u.r.ś.* uczestnictwo rady powiatu i starosty w powstaniu tego organu społecznego. Ponadto, zgodnie z art. 25 ust. 2 pkt 2, starosta wydaje legitymację Strażnikom SSR. Na tym kończy się rola organów tej jednostki samorządu terytorialnego odnośnie SSR. Jeśli chodzi o kwestię nazwy SSR to stwierdzić należy, że ani ustawa o rybactwie śródlądowym ani rozporządzenia wykonawcze do ww. aktu nie zawierają żadnych uregulowań co do sposobu konstruowania nazwy SSR. Wskazać też należy, że analiza uchwały Nr XIV/110/99 Rady Powiatu w Iławie z dnia 25 listopada 1999 r. ani przyjęty tą uchwałą regulamin nie wskazują jaką nazwę nadano powołanemu organowi społecznemu. Na nazwę tę nie wskazuje też choćby tytuł uchwały, czy regulaminu SSR.

Pomimo, że SSR nie jest jednostką organizacyjną powiatu, to w przyjętym przez Radę Powiatu w Iławie Regulaminie SSR postanowiono, że Komendanta SSR powoływać i odwoływać będzie starosta na wniosek „organizacji społecznych lub uprawnionych do rybactwa, którzy utworzyli SSR”. Zapis taki, w ocenie kontrolujących, nie narusza przepisów powszechnie obowiązującego prawa, a analiza regulaminów innych SSR funkcjonujących na terenie kraju wskazuje, że jest to zabieg dość powszechny. Podkreślenia wymaga jednak, że zastosowanie takiego sposobu powołania komendanta nie powoduje, że staje się on zwierzchnikiem powiatowym SSR w rozumieniu art. 35 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2018 r. poz. 995), a fakt powoływania i odwoływania Komendanta SSR przez starostę na wniosek organizacji społecznych i uprawnionych do rybactwa jest tylko jedną z możliwości, tj. komendanta mogli powoływać również sami zainteresowani utworzeniem SSR. Rozwiązania takiego (powoływanie komendanta przez starostę) jako pożądanego nie wskazuje również

rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 17 maja 1999 r. w sprawie zasad sprawowania nadzoru specjalistycznego nad Społeczną Strażą Rybacką oraz ramowego regulaminu tej straży (Dz.U. Nr 49, poz. 489), zawierające ramowy regulamin SSR.

Zgodnie z zapisem Regulaminu SSR (przyjętym powołaną wyżej uchwałą Rady Powiatu Nr XIV/1 10/99 z dnia 25 listopada 1999 r.) - Rozdział III pkt 1 ppkt 1 [numeracja przyjęta przez Radę Powiatu w Iławie], „Komendanta SSR powołuje i odwołuje starosta na wniosek organizacji społecznych lub uprawnionych do rybactwa, którzy utworzyli SSR”. Oznacza to, że wniosek o powołanie czy odwołanie Komendanta SSR jest dla starosty wiążący. Z kolei nierespektowanie wniosków uprawnionych do rybactwa w zakresie powoływania i odwoływania Komendanta SSR oznacza niewykonywanie przez Starostę Iławskiego uchwały Rady Powiatu w Iławie nr XIV/110/99 z dnia 25 listopada 1999 r. Z analizy dokumentacji wynika, że Starosta Iławski zdaje się dostrzegać swoje uchybienie, ponieważ o ile w „Powołaniu” z dnia 4 stycznia 2000 r. wskazano, że komendanta Społecznej Straży Rybackiej działającej na terenie Powiatu Iławskiego powołuje się na podstawie rozdział III pkt 1 ppkt 1 Regulaminu Społecznej Straży Rybackiej wprowadzonego Uchwałą Nr XIV/110/99 Rady Powiatu w Iławie z dnia 25 listopada 1999 r. na wniosek Okręgów Polskiego Związku Wędkarskiego w Olsztynie i Elblągu, o tyle w „Powołaniu” z dnia 1 lipca 2014 r. stwierdzono, że komendanta Społecznej Straży Rybackiej Powiatu Iławskiego powołuje się już tylko „na podstawie rozdział III pkt 1 ppkt 1 Regulaminu Społecznej Straży Rybackiej wprowadzonego Uchwałą Nr XIV/110/99 Rady Powiatu w Iławie z dnia 25 listopada 1999 r.”, z pominięciem stwierdzenia, że powołanie odbywa się na wniosek. Ponadto ustalono, że pismem D-810/2016 z dnia 19.09.2016r. Zarządy Okręgów PZW w Olsztynie i w Elblągu zwróciły się do Starosty Iławskiego z wnioskiem o odwołanie Pana Jacka Czychewicza z funkcji Komendanta SSR oraz powołanie Pana Marka Budzińskiego – wieloletniego strażnika SSR, członka koła PZW Olsztyn. Starosta Iławski wbrew uregulowaniom zawartym w Regulaminie SSR nie dokonał wnioskowanej zmiany na stanowisku komendanta SSR, co narusza postanowienia cytowanej wyżej uchwały Rady Powiatu w Iławie.

W ocenie kontrolujących, zarówno straż, która została utworzona na podstawie uchwały danej rady powiatu, jak również straż, na której utworzenie rada powiatu wyraziła zgodę, będzie organizacją o charakterze społecznym. W związku z powyższym w odniesieniu

do Społecznej Straży Rybackiej działającej na terenie Powiatu Iławskiego nie stwierdza się nieprawidłowości w stosowaniu przez Komendanta Państwowej Straży Rybackiej w Olsztynie nazwy Społeczna Straż Rybacka Okręgu Polskiego Związku Wędkarskiego w Olsztynie oraz Okręgu Polskiego Związku Wędkarskiego w Elblągu w Powiecie Iławskim. Nazwa ta powoduje, że nie budzi wątpliwości charakter organizacji, jak również teren jej działania.

Ad. 2

Ustalenia kontroli:

PSR w Olsztynie zaleciła w protokołach kontroli Społecznej Straży Rybackiej działającej na terenie Powiatu Iławskiego z lat 2016 i 2017 podjęcie działań prowadzących do zmiany regulaminu SSR w zakresie doprecyzowania uprawnień strażników SSR oraz obszaru ich działania w taki sposób, aby samodzielne kontrole mogli prowadzić jedynie na wodach śródlądowych powiatu iławskiego będących w użytkowaniu okręgów PZW w Olsztynie i Elblągu, natomiast na wodach innych uprawnionych do rybactwa działania kontrolne zalecono prowadzić wyłącznie podczas wspólnych patroli ze strażnikami PSR w Olsztynie. Na terenie powiatu iławskiego użytkownikami rybackimi na śródlądowych wodach płynących (uprawnionymi do rybactwa) są 4 równorzędne pod względem prawnym podmioty: Gospodarstwo Rybackie Iława Spółka z o.o., Okręg PZW w Olsztynie, Okręg PZW w Elblągu, Okręg PZW w Toruniu. Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej w sprawie zasad sprawowania nadzoru specjalistycznego nad Społeczną Strażą Rybacką oraz ramowego regulaminu tej straży stanowi w § 10, że strażnicy mogą działać w składzie patrolu (ust. 1) oraz że strażnicy mogą działać we wspólnym patrolu z Państwową Strażą Rybacką (ust. 2). Powołana na wstępie uchwała Rady Powiatu w Iławie stanowi (pkt II, ppkt 5 załącznika), że strażnicy mogą działać w składzie patrolu (min. 3 osoby) lub we wspólnym patrolu z PSR i Policją. Komendant Wojewódzki Państwowej Straży Rybackiej w Olsztynie wyjaśnił, że Okręgi PZW w Olsztynie i Elblągu są jednymi z uprawnionych do rybactwa na terenie Powiatu Iławskiego i z tego względu strażnicy tejsze SSR nie mogą prowadzić samodzielnych działań kontrolnych na wodach innych uprawnionych do rybactwa, a w szczególności nie mogą podejmować działań kontrolnych w stosunku do innych równorzędnych podmiotów rybackich, ze względu na możliwość

wystąpienia sprzeczności interesów i podejmowania działań o charakterze naruszającym ich bezstronność.

[akta kontroli s. 25-26, 102-114, 170-226]

Uwagi i wnioski wynikające z ustaleń kontroli:

Zgodnie z § 10 Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej w sprawie zasad sprawowania nadzoru specjalistycznego nad Społeczną Strażą Rybacką oraz ramowego regulaminu tej straży), strażnicy mogą działać w składzie patrolu (ust. 1), lub też mogą działać we wspólnym patrolu z Państwową Strażą Rybacką (ust. 2). Są to dwie i jedyne możliwości działania strażników Społecznej Straży Rybackiej, co uzasadnia też twierdzenie, że wykluczona jest możliwość jednoosobowego działania strażnika SSR. Jeśli chodzi o obszar działania Społecznej Straży Rybackiej, na utworzenie której wyraziła zgodę Rada Powiatu Iławskiego uchwałą Nr XIV/110/99 z dnia 25 listopada 1999 r. w sprawie wyrażenia zgody na utworzenie Społecznej Straży Rybackiej przez zainteresowane organizacje społeczne lub uprawnionych do rybactwa, to zgodnie z rozdziałem I pkt 3 Regulaminu Społecznej Straży Rybackiej, stanowiącego załącznik do w/w uchwały, terenem działania SSR są powierzchniowe wody śródlądowe powiatu iławskiego. Taki zapis w regulaminie wyklucza możliwość samodzielnego podejmowania działań przez SSR (w ramach patrolu) poza wodami śródlądowymi powiatu iławskiego.

W tym miejscu należałoby odnieść się do kwestii, czy SSR powołana na wniosek podmiotu uprawnionego do rybactwa, jest uprawniona do samodzielnej kontroli na wodach innego podmiotu uprawnionego do rybactwa działającego także na powierzchniowych wodach śródlądowych powiatu iławskiego, ale który nie był wnioskodawcą w sprawie powołania SSR. Kwestia ta nie jest uregulowana zarówno w ustawie o rybactwie śródlądowym, jak również nie reguluje jej regulamin SSR stanowiący załącznik do uchwały Rady Powiatu Iławskiego w sprawie wyrażenia zgody na utworzenie SSR.

W ocenie kontrolujących, kompetencje kontrolne SSR powołanej przez Zarząd Okręgu PZW w Olsztynie na podstawie wydanej zgody uchwałą Rady Powiatu Iławskiego Nr XIV/110/99 z dnia 25 listopada 1999 r., jakkolwiek ustalone do obszaru wód śródlądowych powiatu iławskiego - zgodnie z rozdziałem I pkt 3 Regulaminu Społecznej Straży Rybackiej - należałoby jednak oceniać też przez pryzmat postanowień rozdziału VII Regulaminu SSR, który przewiduje pewną formę współpracy z zainteresowanymi organizacjami społecznymi i

uprawnionymi do rybactwa. Należy więc uznać, że w tym zakresie postanowienia regulaminu nie są ze sobą spójne, jeśli chodzi o uprawnienia kontrolne SSR powołanej przez Radę Powiatu Iławskiego w stosunku do innych podmiotów uprawnionych do rybactwa na terenie powiatu iławskiego. Rozbieżności w tej sprawie powinny więc być usunięte w oparciu o opracowane wspólnie programy i uzgodnienie okresowych planów kontroli, czy też na podstawie porozumień zawartych z innymi podmiotami uprawnionymi do rybactwa na terenie powiatu iławskiego. Natomiast od strony formalnej, w celu uniknięcia rozbieżności co do kompetencji kontrolnych SSR powołanej przez Zarząd Okręgu PZW w Olsztynie na podstawie wydanej zgody uchwałą Rady Powiatu Iławskiego Nr XIV/110/99 z dnia 25 listopada 1999 r. jeśli chodzi o obszar jej działania, zasadnym byłaby zmiana regulaminu SSR w tym zakresie, który w pkt 3 rozdziału I regulaminu ograniczyłby kompetencje kontrolne SSR do powierzchniowych wód śródlądowych powiatu iławskiego, na których uprawnionym do rybactwa jest Okręg Polskiego Związku Wędkarskiego w Olsztynie oraz Okręg Polskiego Związku Wędkarskiego w Elblągu - podmioty, na wniosek których Rada Powiatu Iławskiego wyraziła zgodę na utworzenie SSR. Jednakże, omawiane zalecenia PSR w Olsztynie skierowane zostały do SSR, która nie bierze udziału w procedurze uchwalania regulaminu, w związku z czym niezasadne i niecelowe jest formułowanie zalecenia pokontrolnego w odniesieniu do jednostki, która nie posiada żadnych kompetencji do kształtowania treści tego regulaminu. Jednakże, w czasie kontroli ustalono, że Komendant Wojewódzki PSR w Olsztynie protokół z kontroli przesłał do służbowego wykorzystania Staroście Iławskiemu oraz Zarządom Okręgów PZW w Olsztynie i Elblągu, tj. organów, które są uprawnione do składania wniosków dotyczących zmiany treści regulaminu SSR. Taki wniosek do Rady Powiatu w Iławie złożyły Zarządy Okręgów PZW w Olsztynie i Elblągu.

Ad. 3

Ustalenia kontroli:

Uchwała Nr XIV/110/99 Rady Powiatu w Iławie z dnia 25 listopada 1999 r. w sprawie wyrażenia zgody na utworzenie *Spolecznej Straży Rybackiej przez zainteresowane organizacje społeczne lub uprawnionych do rybactwa* stanowi w Dziale VI ust.1 zd.2, że *...Jeżeli ryby są żywe, strażnik lub kierujący patrolem wpuszcza je do wody, a fakt ich wpuszczenia obowiązkowo odnotowuje w pokwitowaniu.*

W protokole kontroli Społecznej Straży Rybackiej działającej na terenie Powiatu Iławskiego z 12 grudnia 2017 r. w części zatytułowanej „Zalecenia i wnioski” Komendant Wojewódzki Państwowej Straży Rybackiej w Olsztynie wskazał, że:

- postępowanie strażników SSR z zabezpieczonymi rybami i sprzętem służącym do ich połowu musi być zgodne z treścią § 15 i 16 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 17 maja 1999 r. w *sprawie zasad sprawowania nadzoru specjalistycznego nad SSR oraz ramowego regulaminu tej straży*.

W piśmie z 29 grudnia 2017 r. stanowiącym odpowiedź na zastrzeżenia wniesione przez Komendanta Społecznej Straży Rybackiej w Iławie, stwierdzono, iż:

- treść Działu VI ust. 1 obecnie obowiązującego Regulaminu SSR jest niezgodna z treścią § 15 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 17 maja 1999 r. w *sprawie zasad sprawowania nadzoru specjalistycznego nad SSR oraz ramowego regulaminu tej straży* oraz że uregulowania zawarte w cytowanym rozporządzeniu bezwzględnie nakazują przekazywanie zabezpieczonych ryb (bez względu na to, czy są żywe czy nie) za pokwitowaniem uprawnionemu do rybactwa, zaś inne postępowanie na pewno rodzi uzasadnione podejrzenie o możliwość przywłaszczenia tych ryb przez strażników SSR.

W ocenie zlecającego kontrolę, takie postępowanie narusza przepisy *u.r.ś.*, która w art. 9 ust. 1 stanowi, że ryby złowione z naruszeniem przepisów art. 8 ust. 1 pkt 1-3a, jeżeli są żywe, niezwłocznie wypuszcza się do tego samego łowiska, z zachowaniem niezbędnej staranności. Postępowanie niezgodne z dyspozycją tego przepisu zostało usankcjonowane w art. 27 b ust. 1 pkt 5 powołanej ustawy.

Komendant Wojewódzki Państwowej Straży Rybackiej w Olsztynie wyjaśnił, że w ocenie PSR w Olsztynie, interpretacja tego przepisu stoi w sprzeczności z przepisami Kodeksu postępowania karnego, z uwagi na fakt, że zabezpieczone w trybie art. 23 pkt 3 lub 4 b) *u.r.ś.* (uprawnienia PSR przyznane SSR na podstawie art. 25 ust. 1) narzędzia połowowe oraz ryby stają się dowodami w postępowaniu karnym, prowadzonym na podstawie ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1904) – zwanej dalej „*k.p.k.*”. *U.r.ś.* nie określa procedur w zakresie postępowań karnych. Z treści art. 297 § 1 pkt 5 *k.p.k.* jednoznacznie wynika, że należy zabezpieczyć, zebrać i w niezbędnym zakresie utrwalić dowody na potrzeby toczącego się postępowania, w tym również na

potrzeby sądu. Z tego względu nie znajduje tu zastosowania art. 9 ust. 1, gdyż dotyczy on ryb złowionych przez osoby połowiąca (np. przy niezamierzonym połowie ryb z naruszenie art. 8 ust. 1-3), które stosując się do dyspozycji tego przepisu mogą uniknąć odpowiedzialności z art. 27 b ust. 1 pkt 5. Funkcjonariusze PSR oraz strażnicy SSR w przypadku ujawnienia tego rodzaju przestępstwa zobowiązani są natomiast do zabezpieczenia dowodów na potrzeby postępowania karnego i dokonując tego rodzaju zabezpieczenia z pewnością nie dokonują połowu ryb. W przypadku niedopełnienia obowiązków zarówno funkcjonariusze PSR jak i strażnicy SSR narażeni są na odpowiedzialność karną. W przypadku ujawnienia żywych ryb pochodzących z przestępstwa podlegających przepisom art. 8 ust 1-3a można zastosować etyczną formę zabezpieczenia tych ryb z uwzględnieniem treści art. 9 ust. 1 *u.r.ś.*, jednak wtedy należy odpowiednio to udokumentować, tak aby nie zostały naruszone obowiązujące procedury w postępowaniu karnym oraz uprawnienia pokrzywdzonego określone w art. 27c ust. 3 pkt 1 *u.r.ś.* W takim wypadku Strażnicy PSR sporządzają protokół oględzin, w którym dokładnie dokumentują cały proces wypuszczania ryb do wody. W przypadku strażników iławskiej SSR istotnym faktem jest, że zgodnie z ustaleniami przeprowadzonych przez PSR kontroli, zabezpieczając w 2016 r. 71 szt. sieci (w tym 61 wontonów i 1 drygawicę) oraz w 2017 r. 143 szt. sieci, w tym 139 wontonów, nie zabezpieczyli oni ani jednej ryby w myśl § 15 powołanego na wstępie niniejszego punktu rozporządzenia MRiGŻ. Wieloletnie doświadczenie strażników PSR i osób zajmujących się hodowlą i połowem ryb, wskazuje, że **niemożliwym jest**, aby w ujawnionych 200 wontonach nie znalazła się choćby jedna martwa ryba. Ponadto, strażnicy iławskiej SSR, wskazując, że wszystkie ujawnione ryby były żywe i zostały wypuszczone, w żaden sposób nie udokumentowali tego faktu.

W udzielonych wyjaśnieniach kierownik jednostki kontrolowanej wskazał, że Komendant SSR w Iławie kwestionuje istnienie obowiązku przekazywania ryb (jakichkolwiek – żywych lub martwych) uprawnionemu do rybactwa – stąd wydano zalecenie dotyczące przestrzegania treści § 15 i 16 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej w sprawie zasad sprawowania nadzoru specjalistycznego nad SSR oraz ramowego regulaminu tej straży w kwestii postępowania strażników SSR z zabezpieczonymi rybami i sprzętem służącym do ich połowu

[akta kontroli s. 26-27, 196-208,232-234,275-276]

Uwagi i wnioski wynikające z ustaleń kontroli:

Z art. 9 ust. 1 *u.r.ś.* wynika, że ryby złowione z naruszeniem art. 8 ust. 1, pkt 1-3a, ustawy, jeśli są żywe, wpuszcza się do tego samego łowiska z zachowaniem niezbędnej staranności. Przepis art. 9 ust. 1 *u.r.ś.*, jest bezwzględnie obowiązującym przepisem prawa materialnego i w ocenie kontrolujących, nie pozostaje w kolizji z przepisami Kodeksu postępowania karnego, ponieważ fakt połowu ryb z naruszeniem przepisu art. 8 pkt 1-3a może być wykazany sporządzoną na tę okoliczność odpowiednią dokumentacją. W przypadku ujawnienia przez strażników żywych, nie objętych ochroną prawną z art. 9 ust. 1 lub martwych ryb zastosowanie powinien znaleźć § 15 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej w sprawie zasad sprawowania nadzoru specjalistycznego nad Społeczną Strażą Rybacką oraz ramowego regulaminu tej straży nakazujący strażnikom lub kierującym patrolom przekazywanie porzuconych ryb za pokwitowaniem uprawnionemu do rybactwa. W przypadku natomiast ujawnienia żywych ryb spełniających przesłanki wymienione w art. 8 ust. 1 pkt 1-3a *u.r.ś.* powinny one zostać wypuszczone do wody, jednakże, w ocenie kontrolujących, fakt wypuszczania żywych ryb do wody powinien być w wyjątkowo szczegółowy sposób dokumentowany, gdyż dokumentacja ta sporządzana jest na potrzeby ewentualnego postępowania karnego, a ilość oraz podział na gatunki żywych ryb nie jest w późniejszym czasie możliwy do zweryfikowania. Szczególnie uzasadnione jest to w przypadku, kiedy zachodzi tak duża rozbieżność pomiędzy stanem wykazywanym w dokumentacji, a stanem wynikającym z praktyki w analogicznych przypadkach. W związku z powyższym należy w pierwszej kolejności o ujawnieniu żywych ryb zawiadomić funkcjonariuszy Państwowej Straży Rybackiej lub Policji i dopiero po dokonaniu odpowiednich uzgodnień z ww. służbami, dokonać wypuszczenia ryb do wody. Ponadto, warto również rozważyć, czy ma sens wypuszczanie do wody uszkodzonych ryb, nie mających szans na przeżycie.

Dodatkowo zauważyć należy, że w kwestionowanych wytycznych i zaleceniu Komendant Wojewódzki Państwowej Straży Rybackiej w Olsztynie nie wskazał, że w ogóle nie należy wypuszczać do wody żywych ryb, a jedynie, że postępowanie z nimi powinno być zgodne z zapisami § 15 i 16 ww. rozporządzenia. W ocenie kontrolujących ponadto, słuszne jest stwierdzenie, że obecna treść uchwały Rady Powiatu w Iławie, nadającej regulamin Społecznej Straży Rybackiej w Iławie, pozostaje w sprzeczności z przepisami ww.

rozporządzenia, ponieważ nakazuje bezwzględne wypuszczanie żywych ryb do wody, natomiast - co nie ulega wątpliwości - ochronie z art. 9 ust. 1 *u.r.ś.* podlegają tylko żywe ryby spełniające przesłanki wymienione w art. 8 ust. 1 pkt 1-3a *u.r.ś.*, nie zaś wszystkie żywe ryby. Wobec powyższego żywe ryby nie podlegające ochronie prawnej powinny być bezwzględnie przekazywane uprawnionemu do rybactwa, zgodnie z regulacją § 15 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej *w sprawie zasad sprawowania nadzoru specjalistycznego nad Społeczną Strażą Rybacką oraz ramowego regulaminu tej straży.*

Ad. 4

Ustalenia kontroli:

W protokole z kontroli z 12 grudnia 2017 r. (w formie zalecenia) oraz w planie współpracy na rok 2018 (w formie zadania do realizacji w ramach bezpośredniej współpracy) wprowadzono zapisy zobowiązujące SSR do zgłaszania PSR zamiaru prowadzenia samodzielnych akcji kontrolnych z uwzględnieniem danych osobowych strażników SSR. Zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi *w sprawie zakresu i warunków współpracy Państwowej Straży Rybackiej ze Społeczną Strażą Rybacką*, współpraca w zakresie zapobiegania i zwalczania obrotu nielegalnego połowu ryb, raków i minogów w powierzchniowych wodach śródlądowych oraz zwalczania obrotu nielegalnie pozyskanymi rybami, rakami i minogami polega na:

- 1) organizowaniu i przeprowadzaniu kontroli:
 - a) dokumentów uprawniających do połowu ryb, raków i minogów oraz dokumentów stwierdzających pochodzenie ryb, raków i minogów przetwarzanych lub wprowadzanych do obrotu,
 - b) ilości i gatunków odłowionych, przetwarzanych lub wprowadzanych do obrotu ryb, raków i minogów oraz przedmiotów służących do ich połowu,
- 2) podejmowaniu działań przy zabezpieczaniu porzuconych ryb, raków i minogów oraz przedmiotów służących do ich połowu,
- 3) udzielaniu pomocy przy:
 - a) wykonywaniu czynności w celu zabezpieczenia miejsca wykroczenia lub przestępstwa,
 - b) kontroli oznakowania sprzętu pływającego służącego do połowu ryb, raków i minogów,
- 4) przeprowadzaniu wspólnych akcji i patroli,

- 5) wspólnie organizowanych, przynajmniej raz w roku, szkoleniach i ćwiczeniach,
- 6) wymianie informacji:
 - a) co do miejsca, czasu, rodzaju i wyników prowadzonych działań,
 - b) o przypadkach naruszania lub podjęcia uzasadnionego podejrzenia o naruszeniu przepisów o rybactwie śródlądowym.

Zgodnie z § 1 ust. 3 powołanego rozporządzenia informacje dot. czasu, miejsca, rodzaju i ilości odebranych lub porzuconych ryb, raków i minogów oraz przedmiotów służących do ich połowu przekazywane są Państwowej Straży Rybackiej niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 3 dni od dnia odebrania lub znalezienia ryb, raków i minogów oraz przedmiotów służących do ich połowu. Zgodnie zaś z § 2 ust. 2 tegoż rozporządzenia, plan współpracy określa w szczególności, ilość wspólnych działań i liczbę osób w nich uczestniczących.

Natomiast sposób realizacji współdziałania w zakresie organizacji kontroli, zabezpieczania ryb i przedmiotów służących do ich połowu oraz zabezpieczenia miejsca wykroczenia lub przestępstwa nie zostało w/w rozporządzeniu opisane. Dlatego w ocenie Komendanta Wojewódzkiego PSR w/w zagadnienia powinny być szczegółowo uregulowane w planie współpracy w taki sposób, aby spełnione były również procedury przewidziane w kodeksach postępowania w sprawach o wykroczenia oraz postępowania karnego.

Ponadto, Komendant Wojewódzki PSR w Olsztynie wyjaśnił, że podstawą prawną wydania zalecenia dotyczącego informowania PSR o planowanych działaniach strażników SSR w tym podania składu patrolu jest treść § 1 ust. 2 pkt 2 lit. b Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej w sprawie zasad sprawowania nadzoru specjalistycznego nad Społeczną Strażą Rybacką oraz ramowego regulaminu tej straży. Wyżej cytowane uprawnienie komendanta wojewódzkiego PSR zostało wprowadzone do treści planów współpracy PSR ze wszystkimi SSR na 2018 rok. Ponadto, w przekazanych wyjaśnieniach podkreślił nadrzędną rolę PSR wobec SSR oraz powołał się na stanowisko Dyrektora Departamentu Rybołówstwa MG MiZS wyrażone w piśmie DR.RS.652.4.2017.MB, iż SSR nadzorowana jest przez Komendanta Wojewódzkiego PSR, który sprawuje nadzór w imieniu wojewody i zasadnym jest aby wątpliwości związane z działalnością SSR były uzgadniane i rozstrzygane przez Komendanta Wojewódzkiego PSR.

Komendant przedstawił również szereg argumentów popartych przykładami uzasadniającymi potrzebę posiadania informacji, których przekazywanie zalecili społecznym strażom, tj.:

- konieczność posiadania informacji o planowanych działaniach SSR w celu uniknięcia interwencji PSR i SSR w tym samym miejscu i czasie skutkujących „spłoszeniem” kłusowników;
- docierające do PSR informacje o prowadzeniu przez SSR działań na terenie innego powiatu, niż ten, na terenie którego uprawnieni są do podejmowania działań;
- próby wpłynięcia strażników SSR na postępowanie strażnika PSR poprzez nakłanianie go do odstąpienia od czynności podczas ujęcia sprawcy kłusownictwa (syna jednego ze strażników SSR);
- ujęcie trzech strażników SSR na gorącym uczynku przestępstwa kłusownictwa;
- ujawnianie lub otrzymywanie informacji o zdarzeniach, w których ze względu na niejasne okoliczności prowadzonych działań przez strażników SSR można podejrzewać ich o wykonywanie innych czynności (np. uczestnictwo w kłusownictwie rybackim);
- ujawnienie działań strażników SSR związanych z niewłaściwym postępowaniem z zabezpieczonymi rybami oraz sprzętem służącym do ich połowu, tj. niezgodnych z treścią § 15,16 oraz 17 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej w *sprawie zasad sprawowania nadzoru specjalistycznego nad Społeczną Strażą Rybacką oraz ramowego regulaminu tej straży*;
- brak wpływu Komendanta Wojewódzkiego PSR na dobór kandydatów na strażników SSR oraz brak możliwości ich dyscyplinowania, w tym pozbawienia uprawnień strażnika SSR;
- noszenie przez strażników SSR środków przymusu bezpośredniego oraz broni (gazowej);
- pływanie przez strażników SSR łodzią w nocy po wodach, na których żegluga nocna jest zabroniona;
- napisy „Straż Rybacka” na kamizelkach mogące sugerować przynależność do Państwowej Straży Rybackiej.

Ponadto, Komendant Wojewódzki PSR, jako argument na poparcie swojego stanowiska w przedmiotowej kwestii, wskazał akceptację omawianych zaleceń przez wszystkich pozostałych komendantów SSR działających na terenie województwa.

[akta kontroli s. 27-28,115-118]

Uwagi i wnioski wynikające z ustaleń kontroli:

W ocenie kontrolujących w kwestii współpracy PSR ze SSR, której zasady są określone w Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi *w sprawie zakresu i warunków współpracy Państwowej Straży Rybackiej ze Społeczną Strażą Rybacką*, wskazać należy, że § 2, ust. 2 w/w rozporządzenia zawiera zamknięty katalog czynności organizacyjnych, które muszą być ujęte w planie współpracy pomiędzy PSR a SSR. Wyżej wymieniony przepis rozporządzenia nie zawiera zwrotu „w szczególności”, który pozwalałby na postawienie tezy, że jest to katalog otwarty i że w związku z tym, w planie współpracy mogłyby też znaleźć się inne elementy, w tym także zapisy dotyczące zgłaszania PSR zamiaru prowadzenia samodzielnych akcji kontrolnych przez PSR z uwzględnieniem danych osobowych strażników SSR. Przepis ten nie przewiduje takiej możliwości, ponieważ ogranicza się do wskazania w planie współpracy, między innymi, do liczby osób uczestniczących we wspólnych działaniach z PSR.

Zwrócić należy uwagę na fakt, że czym innym jest plan współpracy, o którym mowa w w/w przepisie, a czym innym jest, wynikający z § 1 ust. 2 pkt 2 lit „b” rozporządzenia *w sprawie zasad sprawowania nadzoru specjalistycznego nad Społeczną Strażą Rybacką oraz ramowego regulaminu tej straży*, obowiązek składania przez komendanta SSR informacji na żądanie komendantowi PSR. Rozporządzenie nie precyzuje zakresu informacji, jakie mają być przedstawiane przez SSR, w związku z czym nie ogranicza ich do określonego rodzaju, pozostawiając do wskazania przez Komendanta Wojewódzkiego PSR, które informacje z zakresu działania SSR uzna za niezbędne do prawidłowej i rzetelnej realizacji swoich ustawowych zadań. Nie bez znaczenia pozostają okoliczności, jakimi uzasadnia się również potrzebę pozyskiwania informacji wskazanych przez kontrolowanego oraz charakter Społecznej Straży Rybackiej określony w *u.r.ś.* (organizacja współdziałająca z PSR, podlegająca jej nadzorowi).

W ocenie kontrolujących, żądanie ww. informacji możliwe jest w trybie powołanego przepisu, ale nastąpić powinno w procedurze odrębnej niż wprowadzenie do planu współpracy, bądź zalecenia wydanego w wyniku kontroli.

W związku z powyższym, biorąc pod uwagę wskazaną przez Komendanta Wojewódzkiego PSR argumentację, zasadnym wydaje się być wprowadzenie do rozporządzenia zapisów szczegółowo regulujących tę kwestię, natomiast analizując obecnie

obowiązujące w tym zakresie przepisy, stwierdzić należy, że zalecenie to sformułowane zostało nie znajdując w nich oparcia.

Ad. 5

Ustalenia kontroli:

W okresie kontroli Komendantowi Wojewódzkiemu Państwowej Straży Rybackiej w Olsztynie podlegało 6 tzw. posterunków niepełnoetatowych zlokalizowanych w siedzibach użytkowników rybackich, w których służbę pełniło 8 strażników PSR zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy (0,25 etatu), jednocześnie zatrudnionych przez tych samych użytkowników rybackich (w Gospodarstwach Rybackich w Bogaczewie i Swaderkach po 2 strażników, zaś w Okręgu PZW w Elblągu oraz Okręgu PZW w Ciechanowie z siedzibą w Lidzbarku Welskim, Gospodarstwach Rybackich w Mikołajkach i Okartowie - po 1 strażniku). Najwyższa Izba Kontroli w wystąpieniu pokontrolnym LOL-4101-12-06/2013 P/13/163 z kontroli Państwowej Straży Rybackiej w Olsztynie, wskazała, że równoczesne zatrudnianie strażników rybackich przez podmioty uprawnione do rybactwa, które w myśl art. 23 pkt 9 ustawy o rybactwie śródlądowym podlegają kontroli PSR w Olsztynie, może wywołać podejrzenie o stronniczość i interesowność, a także stoi w sprzeczności z obowiązkami urzędników państwowych wynikającymi z art. 17 ust. 2 pkt 4 oraz art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 16 września 1982 r. *o pracownikach urzędów państwowych* (Dz. U. z 2017 r. poz. 2142 ze zm.), w związku z art. 22 ust. 4 *u.r.ś.* W związku z powyższym NIK zaleciła podjęcie działań w celu wyeliminowania sytuacji, które mogłyby wywołać podejrzenie strażników PSR w Olsztynie o stronniczość lub interesowność.

Wyżej wymienione przepisy stanowią, że Strażnicy Państwowej Straży Rybackiej pełnią służbę w organach administracji państwowej i podlegają przepisom ustawy *o pracownikach urzędów państwowych* (Dz. U. z 2017 r. poz. 2142 ze zm.) oraz że urzędnik państwowy obowiązany jest w szczególności bezstronnie wykonywać powierzone zadania i nie może wykonywać zajęć, które pozostawałyby w sprzeczności z jego obowiązkami albo mogłyby wywołać podejrzenie o stronniczość lub interesowność. W okresie objętym kontrolą NIK, podmioty uprawnione do rybactwa, w siedzibach których umiejscowione zostały posterunki niepełnoetatowe, nie były kontrolowane przez strażników pełniących służbę w tych posterunkach. Pomimo tego, Najwyższa Izba Kontroli stwierdziła, że ich funkcjonowanie pozostaje w sprzeczności z ww. unormowaniami.

W przekazanych kontrolującym wyjaśnieniach Komendant Wojewódzki Państwowej Straży Rybackiej w Olsztynie przedstawił przyczyny utworzenia niepełnoetatowych posterunków rejonowych PSR w Olsztynie i podstawy prawne ich funkcjonowania. *PSR W Olsztynie od 1 września 1986 r. do 31 grudnia 1999 r. działała w strukturach Wydziału Rolnictwa Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie i podlegała Dyrektorowi ww. Wydziału. Do 1994 roku cały teren województwa olsztyńskiego obsługiwany był tylko przez jeden posterunek rejonowy w Olsztynie. Od 1994 r., ze względu na brak odpowiednich środków budżetowych, Dyrektor Wydziału Rolnictwa Urzędu Wojewódzkiego zwiększał poziom zatrudnienia w PSR poprzez zatrudnianie w niepełnym wymiarze czasu pracy (1/4 etatu) pracowników dużych podmiotów rybackich w posterunkach niepełnoetatowych PSR. I tak utworzono takie posterunki od maja 1994 roku w Gospodarstwie Rybackim w Swaderkach i Gospodarstwie Rybackim w Ilawie, od maja 1995 roku w Gospodarstwie Rybackim w Bogaczewie, od maja 1996 roku w Gospodarstwie Rybackim w Janowie, od czerwca 1996 roku w Gospodarstwie Rybackim w Ostródzie z siedzibą w Warlitach Wielkich, oraz w „Energopol - Trade” (obecnie Kompania Mazurska Pasym), Natomiast od maja 1994 roku w posterunku rejonowym w Mrągowie byli zatrudniani w pełnym wymiarze czasu pracy strażnicy, których pracodawcą była tylko PSR w Olsztynie oraz strażnicy w niepełnym wymiarze czasu pracy, którzy byli również zatrudnieni w Gospodarstwie Rybackim w Mrągowie. W 1999 roku po wdrożeniu reformy administracyjnej kraju, budżet PSR w Olsztynie wynosił 619 tys. zł (7% krajowego budżetu Straży), w tym wydatki rzeczowe pozwalające na 3-miesięczne funkcjonowanie Straży. Na powyższy budżet składały się środki przekazane przez:*

- województwo olsztyńskie - 12 etatów + wydatki rzeczowe + sprzęt,
 - województwo suwalskie - 11 etatów + niewielkie wydatki rzeczowe + wyeksploatowany sprzęt,
 - województwo elbląskie - 4 etaty + sprzęt - bez wydatków rzeczowych.
- Natomiast nie zostały przekazane żadne środki finansowe z województwa toruńskiego, ciechanowskiego i ostrołęckiego. W tej sytuacji wydatki rzeczowe przeznaczone na działalność warmińsko-mazurskiej Straży w 1999 roku były pokrywane z darowizn otrzymanych od uprawnionych do rybactwa (zakładów rybackich) oraz środków otrzymanych od OT AWRSP w Olsztynie. Powyższa pomoc trwała do 2001 roku włącznie. Zostało to stwierdzone podczas kontroli NIK W 2001 r. i potraktowane jako działanie „W stanie wyższej*

konieczności”. Ponadto OT AWRSP W Olsztynie przekazał nieodpłatnie Straży dwa używane samochody terenowe oraz dzięki dotacjom WFOŚiGW w Olsztynie dokonywano zakupów sprzętu pływającego w ilościach pozwalających na zadawalający poziom realizacji ustawowych zadań. Od 1 stycznia 2000 r. Państwowa Straż Rybacka w Olsztynie stała się samodzielną jednostką budżetową podporządkowaną bezpośrednio Wojewodzie Warmińsko-Mazurskiemu.

Ustalenia NIK z 2001 roku nie spowodowały poprawy sytuacji finansowej PSR w Olsztynie dopiero od 2007 roku sytuacja finansowa Państwowej Straży Rybackiej w Olsztynie uległa znacznej poprawie, co pozwoliło na utworzenie trzech nowych pełnoetatowych posterunków rejonowych. Jednak ilość strażników zatrudnionych w pełnoetatowych posterunkach dalej była niewystarczająca i z tego powodu zachodziła konieczność dalszego zatrudniania strażników w niepełnoetatowych posterunkach utrzymywanych przez duże podmioty rybackie. I taka sytuacja trwa do dnia dzisiejszego. Uwidacznia to poniższe zestawienie, sporządzone przez NIK w 2016 r. Poniżej cytuję fragment odpowiedzi Komendanta PSR w Olsztynie [ówczesnego] na wystąpienie pokontrolne NIK z 2013 r.: „Posterunki niepełnoetatowe zostały utworzone na podstawie §1 ust.5 Regulaminu Państwowej Straży Rybackiej w Olsztynie stanowiącego załącznik do zarządzenia nr 252 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 19 września 2007 roku w sprawie nadania Regulaminu Państwowej Straży Rybackiej w Olsztynie oraz zarządzenia nr 5/07 Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Rybackiej w Olsztynie w sprawie utworzenia niepełnoetatowych posterunków rejonowych. Posterunki te utworzono w celu:

- a/ zwiększenia intensywności prowadzonych kontroli, w szczególności na obszarze wód użytkowanych przez duże podmioty rybackie;
- b/ zwiększenia dyspozycyjności patroli (praca o różnych porach), ponieważ zgodnie z obowiązującymi przepisami tygodniowa norma czasu pracy strażników PSR wynosi tylko 40 godzin (w rozliczeniu miesięcznym);
- c/ odciążenia pełnoetatowych posterunków rejonowych od ujawniania wykroczeń (dotyczących w szczególności amatorskiego połowu ryb), co pozwoliło im na zwiększenie efektywności ujawniania przestępstw;
- d/ zwiększenia możliwości pozyskiwania informacji dotyczących nielegalnego połowu ryb.

Niepełnoetatowe posterunki rejonowe zostały utworzone jedynie przy dużych podmiotach

rybackich. Podczas tworzenia tych posterunków brano pod uwagę następujące kryteria lub okoliczności:

a/ powierzchnię użytkowanych wód oraz poziom zagrożeń występujących na tych wodach;

b/ wnioski podmiotu rybackiego o utworzenie posterunku oraz zobowiązanie się do:

- zapewnienia mu odpowiedniego wyposażenia (sprzętu, lokalu, umundurowania) oraz pokrywania kosztów jego działalności;

- wytypowania odpowiednio przygotowanych pracowników, którzy przed uzyskaniem zatrudnienia będą spełniali kryteria ustawowe oraz merytoryczne - sprawdzone podczas wewnętrznego egzaminu;

- zapewnienia bezwzględnej podporządkowania zatrudnionych strażników Komendantowi Wojewódzkiemu PSR.

Na podstawie osiągniętych efektów działań kontrolnych zatrudnionych w ramach 2 etatów 8 strażników w 6 niepełnoetatowych posterunkach można stwierdzić, że strażnicy zatrudnieni w niepełnym wymiarze czasu pracy ujawnili i doprowadzili do ukarania w badanym okresie 10-15% sprawców wykroczeń i przestępstw, co znacznie przyczyniło się do zwiększenia efektywności i skuteczności działania Państwowej Straży Rybackiej w Olsztynie. Działalność niepełnoetatowych posterunków zwiększyła intensywność kontroli oraz poprawiła dyspozycyjność Straży w przypadku konieczności reagowania w sytuacjach nagłych. W następstwie powyższego ograniczana jest przestępczość na kontrolowanych wodach śródlądowych, a w szczególności wzrasta poziom wykrywalności czynów zabronionych oraz zmniejsza się ilość przestępstw z użyciem narzędzi niebezpiecznych. Jednoczesne zatrudnianie niepełnoetatowych strażników przez podmioty uprawnione do rybactwa i przez Państwową Straż Rybacką w Olsztynie nie powoduje sytuacji stronniczości i interesowności, ponieważ strażnicy ci nie wykonują żadnych czynności kontrolnych w stosunku do tych podmiotów oraz ich pracowników. Czynności kontrolne w stosunku do wyżej wymienionych podmiotów rybackich wykonują wyłącznie strażnicy z pełnoetatowych posterunków Straży. Na stanowisku Komendanta Wojewódzkiego PSR w Olsztynie zostałem zatrudniony od 1 września 2016 r. Obejmując stanowisko miałem już wiedzę o istnieniu tzw. niepełnoetatowych posterunków oraz zatrudnianiu w nich pracowników podmiotów rybackich, które podlegają kontroli Straży. Więc postanowiłem dokładnie przeanalizować działalność strażników zatrudnionych w tych posterunkach. W dniu dzisiejszym mogę z całą odpowiedzialnością stwierdzić, że strażnicy z niepełnoetatowych posterunków zajmują się

kontrolą tylko osób fizycznych (sprawców wykroczeń i przestępstw) - nie kontrolują żadnych podmiotów rybackich, w tym własnego pracodawcy. Kontrolą podmiotów rybackich zajmują się tylko strażnicy posterunków pełnoetatowych. W wyniku tych kontroli ujawniane są również wykroczenia i przestępstwa popełniane przez pracowników podmiotów rybackich, w tym również tych, w których funkcjonują niepełnoetatowe posterunki. W stosunku do tych podmiotów podlegli mi strażnicy stosują może nawet surowsze kary niż do innych podmiotów, ponieważ świadomość i wiedza pracowników podmiotów rybackich, w których funkcjonują posterunki niepełnoetatowe, powinna być wyższa ze względu na częstsze kontakty ze strażnikami PSR. W chwili obecnej w PSR w Olsztynie funkcjonuje 6 posterunków niepełnoetatowych zatrudniających 7 strażników w ramach 1,75 etatu. Z dniem 31 maja 2018 r. zlikwidowałem niepełnoetatowy posterunek w Mikołajkach. Jeżeli pozostałe posterunki niepełnoetatowe zostaną zlikwidowane, to powinny zastąpić je co najmniej 2 posterunki pełnoetatowe, co oznacza zatrudnienie dodatkowo 8 strażników. Ponadto, nowe posterunki muszą zostać wyposażone w niezbędny sprzęt, w tym w samochody terenowe oraz motorówki. Po likwidacji posterunków niepełnoetatowych i przy braku utworzenia w ich miejsce nowych posterunków pełnoetatowych powstanie sytuacja mająca duży wpływ na obniżenie efektywności działania PSR w Olsztynie. Dlatego uważam, że proces likwidacji posterunków niepełnoetatowych powinien być rozciągnięty w czasie i jego przebieg powinien być uzależniony od możliwości finansowych pozwalających na zastąpienie ich posterunkami pełnoetatowymi. Ważnym jest również pozyskanie do pracy w pełnym wymiarze czasu pracy dotychczasowych strażników niepełnoetatowych, ponieważ posiadają odpowiednią wiedzę i umiejętności, bardzo dobrą znajomość terenu oraz lokalnej społeczności.

Uzupełnienie wyjaśnień Komendanta Wojewódzkiego PSR z dnia 29 sierpnia 2018:

[...]z dniem 31.07.2018 r. podjąłem decyzję o likwidacji niepełnoetatowego posterunku rejonowego w Okartowie. Ponadto informuję [...], że zamierzam zlikwidować w 2019 roku niepełnoetatowy posterunek rejonowy w Warlitach Wielkich oraz zamierzam zapoczątkować proces tworzenia pełnoetatowego posterunku rejonowego w Ostródzie.

[akta kontroli s. 30-31, 161-169, 288-293, 307]

Uwagi i wnioski wynikające z ustaleń kontroli:

Po zapoznaniu się z przekazanymi materiałami (wyjaśnienia Komendanta Wojewódzkiego PSR, odpowiedź na wystąpienie NIK - pismo znak PSR.021.22.2013 z 14 października 2013 r., pismo do Wojewody Warmińsko-Mazurskiego znak PSR.3110.11.2013 z 24 października 2013 r., wystąpienie pokontrolne NIK oraz wyjaśnienia do tego wystąpienia) kontrolujący podzielają stanowisko, iż funkcjonowanie posterunków niepełnoetatowych w siedzibach dużych użytkowników rybackich pozostaje w sprzeczności z przytoczonymi w ustaleniach kontroli przepisami. W tym miejscu wskazać jednak należy, że Komendant Wojewódzki PSR w Olsztynie odpowiadając na wystąpienie pokontrolne poinformował Dyrektora Delegatury NIK, że nie wnosi do jego treści żadnych zastrzeżeń, wyjaśniając jedynie motywy utworzenia posterunków na terenie siedzib użytkowników rybackich oraz zadeklarował, że w celu wyeliminowania przedstawionych w wystąpieniu pokontrolnym nieprawidłowości zamierza wystąpić do Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z wnioskiem o zwiększenie budżetu Państwowej Straży Rybackiej w Olsztynie.

W związku z powyższym należy stwierdzić, że Komendant Wojewódzki PSR w Olsztynie wyraził wolę i gotowość do podjęcia działań zmierzających do zmiany tej formy funkcjonowania posterunków niepełnoetatowych, zaznaczając jedynie, że proces ten powinien być rozłożony w czasie - w miarę możliwości zastępowania ich posterunkami pełnoetatowymi, co umożliwi zachowanie dotychczasowego poziomu ochrony wód. Z przedstawionych materiałów wynika, iż funkcjonowanie posterunków niepełnoetatowych w znacznym stopniu przyczynia się do zwiększenia poziomu tejże ochrony w województwie, na obszarze którego powierzchnia wód śródlądowych wynosi 1/5 powierzchni wód śródlądowych całego kraju, liczba etatów strażników PSR jest taka sama jak w województwie mazowieckim (powierzchnia wód w woj. mazowieckim stanowi 1/3 powierzchni wód w warmińsko-mazurskim) oraz nieznacznie tylko większa, niż w pozostałych województwach, natomiast obszar wód przypadający na 1 strażnika jest największy w całym kraju (nawet 3-krotnie większy niż w innych województwach) [dane z 2016 r.]. Kontrolujący podzielają pogląd, że natychmiastowa likwidacja posterunków niepełnoetatowych byłaby w tym przypadku nieuzasadniona i niecelowa. Ponadto, z podjętych do tej pory działań wynika, że Komendant Wojewódzki PSR zalecenie Najwyższej Izby Kontroli sukcesywnie realizuje, likwidując kolejne posterunki niepełnotatowe.

Ad. 6

Ustalenia kontroli:

Odnosnie zarzutu niewłaściwej interpretacji przepisów dotyczących szlaku żeglownego kierownik jednostki kontrolowanej wyjaśnił, że Państwowa Straż Rybacka w Olsztynie zainicjowała proces zmiany błędnie wydanej decyzji Starosty Powiatu Iławskiego na ustawianie sieciowych narzędzi połowowych w wodach Jeziora Jeziorak, który doprowadził do jej zmiany (decyzja zmieniająca wydana została 17 sierpnia 2017 r.). W wyniku poprzedniej decyzji warunki określające ustawienie wontonów w wodach jeziora Jeziorak pozwalały jedynie na ich ustawienie w okresie oznakowania szlaku żeglownego, natomiast po jego zdjęciu Gospodarstwo Rybackie Iława nie miało zezwolenia na ustawienie wontonów. Nowa decyzja pozwoliła ten błąd wyeliminować. Ponadto, wyjaśnił, że nigdy nie negował stanowiska Sekretarza Stanu w Ministerstwie Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej Pana Jerzego Materny z dnia 23 września 2016 r. sporządzonego w odpowiedzi na pismo Wojewody Warmińsko-Mazurskiego.

W piśmie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z 12 sierpnia 2016 r. do Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej wskazano 3 odrębne interpretacje dotyczące obowiązywania zezwolenia na ustawianie sieciowych narzędzi połowowych na wodach śródlądowych żeglownych na szlaku żeglownym lub w bezpośrednim jego sąsiedztwie w obwodzie rybackim jeziora Jeziorak oraz przebiegu szlaku żeglownego na Jeziorze Jeziorak, z prośbą o zajęcie stanowiska. W przedmiotowym piśmie przedstawiono następujące stanowisko Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Rybackiej:

- 1) *Po zdjęciu oznakowania szlaku żeglownego, zgodnie z treścią §3 ust. 1 zarządzenia Dyrektora Urzędu Żeglugi Śródlądowej w Gdańsku z dnia 13 marca 2007 r. w sprawie szczegółowych warunków bezpieczeństwa ruchu i postoju statków na śródlądowych drogach wodnych wody całego jeziora Jeziorak stają się szlakiem żeglownym;*
- 2) *W przypadku, gdy RZGW po zdjęciu oznakowania na szlaku żeglownym ogłosi komunikat o zamknięciu tego szlaku, nie obowiązuje przedmiotowa decyzja Starosty Iławskiego oraz zapisy § 10 zarządzenia Dyrektora UŻŚ w Gdańsku z dnia 13 marca 2007r. w sprawie szczegółowych warunków bezpieczeństwa ruchu i postoju statków na śródlądowych drogach wodnych, które muszą być zgodne z*

treścią §3.24 załącznika do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2003 r. w sprawie przepisów żeglugowych na śródlądowych drogach wodnych;

- 3) W przypadku, gdy RZGW po zdjęciu oznakowania na szlaku żeglownym nie ogłosi komunikatu o zamknięciu tego szlaku żeglownego nadal obowiązuje przedmiotowa decyzja Starosty Iławskiego;
- 4) W sytuacji opisanej w pkt. 3 nie ma podstaw do dokonywania połowów

oraz stanowiska:

Dyrektora RZGW w Gdańsku

- 1) Zdjęcie oznakowania pływającego szlaku żeglownego nie jest równoznaczne z zamknięciem żeglugi na danym akwenie – oznakowanie zdejmuje się co roku w miesiącach jesiennych przed wystąpieniem zjawisk lodowych;
- 2) Żeglugę zamyka się wyłącznie na czas wystąpienia zjawisk lodowych (...)
- 3) RZGW widzi możliwość doprecyzowania – zmiany – decyzji Starosty Iławskiego, tak, aby po zdjęciu oznakowania nawigacyjnego na okres zimowy w dalszym ciągu przebieg szlaku żeglownego nie budził wątpliwości (...) załącznik mapowy.

Starosty Iławskiego:

- 1) Starosta przy wydawaniu decyzji kierował się interpretacją, zgodnie z którą szlak żeglowny istnieje **tylko** w okresie jego oznakowania. Wobec faktu, że szlak oznaczany jest tylko w sezonie, zaś termin jego oznakowania określany jest komunikatami RZGW, uznano iż (...) po zdjęciu oznakowania szlak nie istnieje.
- 2) Zgodnie z przyjętą przez organ interpretacją – po zdjęciu oznakowania szlaku, gdy przestaje on funkcjonować, pozwolenie na ustawienie narzędzi połowowych jest zbędne.

W odpowiedzi na przedmiotowe zapytanie, pismem znak: DZS.0710.10(2).2016.MS z 23 września 2016 r. Pan Jerzy Materna, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej przedstawił następującą interpretację: (...) szlak żeglowny to niekoniecznie zwyczajowo kojarzony pas wody pomiędzy czerwoną i zieloną boją ale może stanowić cały akwen, na którym mogą być oznakowane np. miejsca niebezpieczne. Kwestia przebiegu szlaku żeglownego na wskazanym w piśmie akwenie uregulowana jest w § 3 ust. 1 zarządzenia Dyrektora Urzędu Żeglugi Śródlądowej w Gdańsku z dnia 13 marca 2007 r. (Dz.

Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 57, poz. 937), zgodnie z którym na drogach wodnych gdzie znaki żeglugowe nie stanowią inaczej, szlak żeglowny przebiega całą szerokością koryta drogi wodnej. Powyższe przepisy jednoznacznie wskazują, że na drogach wodnych, bez względu na występowanie oznakowania nawigacyjnego czy też jego braku, szlak żeglowny zawsze istnieje. Tym samym, fakt zdjęcia oznakowania nawigacyjnego nie jest równoznaczny z brakiem występowania szlaku żeglownego i automatycznym zwolnieniem z obowiązków wynikających m.in. z art. 17a ust. 2 ustawy z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym (Dz. U. z 2015 r. poz. 652), w zakresie uzyskania zezwolenia starosty na ustawianie sieciowych rybackich narzędzi połowowych, jak też określonych w przepisach regulujących żeglugę na śródlądowych drogach wodnych (m.in. § 3.24 ww. rozporządzenia). Co więcej brak zezwolenia, o którym mowa w art. 17a ust.2 ustawy o rybactwie śródlądowym penalizowany jest w art. 27 c ust. 1 pkt 7 ww. ustawy (...)

Ponadto, kierownik jednostki kontrolowanej wyjaśnił, że Państwowa Straż Rybacka w Olsztynie złożyła w 2017 r. dwa zawiadomienia (12 lipca 2017 r. oraz 2 sierpnia 2017 r.) o popełnieniu przestępstwa przez pracowników Gospodarstwa Rybackiego Iława polegającego na ustawieniu rybackich narzędzi połowowych w wodach Jeziora Jeziorak niezgodnie z decyzją Starosty Powiatu Iławskiego, wskutek czego wszczęte zostały dwa dochodzenia. Obydwa zostały umorzone z powodu niestwierdzenia popełnienia czynów zawierających znamiona czynów zabronionych. PSR w Olsztynie zaskarżyła oba postanowienia do sądu wskazując na błędne ustalenia w umorzonych dochodzeniach, w szczególności wynikające z błędnej interpretacji obowiązujących przepisów z zakresu żeglugi śródlądowej oraz rybactwa śródlądowego. Sąd uchylił obydwie zaskarżone postanowienia i przekazał je do prokuratury w celu dalszego ich prowadzenia, co również wskazuje na prawidłowość interpretacji tychże przepisów przez Państwową Straż Rybacką w Olsztynie.

[akta kontroli s. 28-30,119-160, 237]

Uwagi i wnioski wynikające z ustaleń kontroli:

W ocenie kontrolujących powołana w ustaleniach kontroli interpretacja Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Rybackiej w Olsztynie dotycząca przedmiotowej kwestii nie odbiega od interpretacji przedstawionej przez Pana Jerzego Maternę, Sekretarza Stanu w Ministerstwie Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z 23 września 2016 r. W świetle braku wskazania, na czym konkretnie polega nieprawidłowość w

interpretacji przepisów dotyczących szlaku żeglownego przez Komendanta Wojewódzkiego PSR w Olsztynie, jak również faktu powoływania się na interpretację Ministerstwa Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 23 września 2016 r. w korespondencji kierowanej przez Państwową Straż Rybacką w Olsztynie do podmiotów zewnętrznych tj. Gospodarstwa Rybackiego Iława, kontrolujący nie dostrzegają nieprawidłowości w interpretacji ww. przepisów przez jednostkę kontrolowaną.

II. Zalecenia:

Mając na uwadze powyższe ustalenia i oceny wnoszę o:

1. Wycofanie z protokołu kontroli SSR zalecenia dotyczącego podjęcia działań prowadzących do zmiany regulaminu SSR w zakresie doprecyzowania uprawnień strażników SSR oraz obszaru ich działania w taki sposób, aby samodzielne kontrole mogli prowadzić jedynie na wodach śródlądowych powiatu iławskiego będących w użytkowaniu okręgów PZW w Olsztynie i Elblągu. Podjęcie dalszych działań zmierzających do zmiany regulaminu SSR w wyżej wymienionym zakresie polegających na kierowaniu odpowiednich wniosków do władz powiatowych oraz do organów założycielskich SSR.
2. Wycofanie z planu współpracy zalecenia przekazywania Państwowej Straży Rybackiej informacji w zakresie nieobjętym zapisami rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 stycznia 2002 r. w *sprawie zakresu i warunków współpracy Państwowej Straży Rybackiej ze Społeczną Strażą Rybacką* (Dz. U. z 2002 r., Nr 5, poz. 55), dotyczące zgłaszania Państwowej Straży Rybackiej w Olsztynie wyjazdów strażników Społecznej Straży Rybackiej na działania kontrolne z określeniem składu osobowego patrolu – w odniesieniu zarówno do Społecznej Straży Rybackiej Powiatu Iławskiego Okręgu Polskiego Związku Wędkarskiego w Olsztynie oraz Okręgu Polskiego Związku Wędkarskiego w Elblągu, jak i innych podległych społecznych straży rybackich, którym wydane zostało takie zalecenie. Żądanie niezbędnych informacji od SSR w trybie § 1 ust. 2 pkt 2 lit „b” rozporządzenia w sprawie zasad sprawowania nadzoru specjalistycznego nad Społeczną Strażą Rybacką oraz ramowego regulaminu tej straży należy realizować w procedurze odrębnej z podaniem podstawy prawnej oraz uzasadnienia.
3. Sukcesywne podejmowanie działań zmierzających do likwidacji posterunków niepełnoetatowych, w których służbę pełnią strażnicy Państwowej Straży Rybackiej, zatrudnieni jednocześnie przez użytkowników rybackich, podlegających kontroli

Państwowej Straży Rybackiej, w przypadku utworzenia w ich miejsce posterunków pełnoetatowych.

4. Każdorazowe przedkładanie do uzgodnienia Wojewodzie Warmińsko-Mazurskiemu planów współpracy ze Społeczną Strażą Rybacką, co do treści których zgłoszone zostały zastrzeżenia.
5. Przygotowanie projektu wystąpienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego do Ministra GMiŻŚ o rozważenie zasadności wdrożenia prac legislacyjnych dotyczących ustawy o rybactwie śródlądowym i przepisów wydanych na jej podstawie ze szczególnym uwzględnieniem przepisów regulujących działalność SSR oraz sprawowanie nad nią nadzoru specjalistycznego przez wojewodę.

Pouczenie:

Na podstawie art. 52 ust. 5 ustawy o kontroli w administracji rządowej kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo przedstawienia swojego stanowiska do przedmiotowego sprawozdania w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania sprawozdania. Powyższe nie wstrzymuje realizacji ustaleń kontroli.

*WOJEWODA
WARMIŃSKO – MAZURSKI
Artur Chojecki*